

УДК:658.7

Круш П.В.
кандидат економічних наук
професор, завідувач кафедри економіки та підприємства
КПІ ім. Ігоря Сікорського

Мерець Ю.В.
студентка
КПІ ім. Ігоря Сікорського

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СКЛАДСЬКОЇ ЛОГІСТИКИ

FEATURES OF ORGANIZATION OF COMPOSITE LOGISTICS

АНОТАЦІЯ

У статті проаналізовано особливості складської логістики. Наведено класифікація складів. Досліджено основні складські операції. Подано етапи організації складської логістики для нових підприємств. Надано рекомендації з оптимізації складської логістики для вже наявних підприємств.

Ключові слова: склад, складування, ланцюг поставок, логістика, складська логістика.

АННОТАЦИЯ

В статье проанализированы особенности складской логистики. Приведена классификация складов. Исследованы основные складские операции. Подано этапы организации складской логистики для новых предприятий. Даны рекомендации по оптимизации складской логистики для уже существующих предприятий.

Ключевые слова: склад, складирования, цепь поставок, логистика, складская логистика.

ANNOTATION

The article analyzes the features of warehouse logistics. Classification of warehouses is given. Main warehouse operations are investigated. The stages of organization of warehouse logistics for new enterprises are presented. The recommendations for optimization of warehouse logistics for existing enterprises are given.

Keywords: warehouse, warehouse, supply chain, logistics, warehouse logistics.

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні сформувався й активно розвивається такий вид господарської діяльності, як складська логістика. Для підвищення економічної ефективності діяльності будь-якої компанії необхідна мінімізація витрат. Одним із можливих шляхів досягнення цієї мети є зниження складських витрат.

Для оптимізації таких витрат і застосовується складська логістика, яка допомагає знайти сучасні рішення в організації складу та в управлінні логістичними процесами на ньому. Таким чином, для підвищення конкурентоспроможності бізнесу необхідна організація якісної складської логістики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В останні роки питання логістики та складської логістики зокрема знаходиться в центрі уваги вітчизняних і зарубіжних учених, таких як Д.Д. Бауерсокс [1], Є.В. Крикавський [2], Л.В. Гусак [3], М.А. Окландер [4], М.О. Куницька [5] та ін. У їхніх працях описана важливість організації складської логістики. Однак питання побудови ефективної роботи складу потребує подальших досліджень

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У діяльності практично будь-якої транспортної компанії може виявитися вузьке місце, через яке знижується продуктивність усієї логістичної системи. Часто такою проблемною ланкою стає склад, причому як зовнішня, так і внутрішня його інфраструктура. Отже, тема дослідження особливостей організації складської логістики є дуже актуальною.

Мета статті полягає у вивченні теоретичних і практичних рішень організації роботи складу, структуризації основних показників, а також пошуку шляхів оптимізації складської логістики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ведення транспортного бізнесу сьогодні неможливе без надання замовнику повного спектра послуг, включаючи зберігання і формування певних партій товару, приймання та розвантаження продукції, а також відправлення партій товару суміжним транспортом. Від того, наскільки злагоджено і швидко буде виконуватися ця робота, безпосередньо залежить робота інших відділів (відділу доставки, продажів, постачання), а також рівень логістичного сервісу і, як наслідок, конкурентоспроможність компанії на ринку. Саме цими питаннями займається складська логістика.

Таким чином, складська логістика – галузь логістики, що займається питаннями розроблення методів організації складського господарства, системи закупівель, приймання, розміщення, обліку товарів і управління запасами з метою мінімізації витрат, пов'язаних зі складуванням із переробкою товарів [5, с. 98].

На складську логістику покладено низку основних завдань, таких як організація приміщення для зберігання товарів, визначення оптимального розміру товарних запасів, контроль за зберіганням запасів, підготовка вантажів для постачання, організація процесу постачання продукції та інші.

Склад є ключовою ланкою складської логістики та важливим елементом в організації оптимального руху товарів і запасів. Через величезні можливості для застосування є різні види складів. Основне їх призначення – здійснення складської логістики, а саме: збір, зберігання

та облік матеріальних цінностей підприємства, організація безперервного забезпечення клієнтів продукцією.

Класифікувати склади можна за такими критеріями, як:

- технічна сторона зберігання: повністю автоматизовані або механізовані склади, а також частково механізовані або немеханізовані;

- місце в загальному ланцюжку логістики: бази виробників, підприємств торговельних компаній, сховища посередників, експедиторських і транспортних компаній;

- продукція, для якої організована: залишки та відходи виробництва, комплектуючі, сировина або інструменти, витратні матеріали, тара, готові вироби;

- вид і форма приміщень для зберігання: відкриті склади, території з навісами, утеплені, закриті, одноповерхові і навіть висотні будівлі;

- форма власності: склади буферних запасів, транзитно-перевальні, сезонного чи тривалого зберігання, спеціальні;

- функціональна частина: у постачанні, у виробництві, у дистрибуції [6, с. 92].

Матеріальні потоки на складах організовані за допомогою технологічних операцій, які будуються на кількох показниках:

1. Швидкість процесу товарообігу. Показує те, як часто протягом звітного періоду вичерпується і поповнюється складський запас продукції. Залежно від функцій і завдань конкретного сховища, а також від умов постачання визначають нормативний показник для кожного підприємства. Зростання оборотності при цьому забезпечують шляхом автоматизації або збільшенням продуктивності праці персоналу складського приміщення.

2. Збереження споживчих властивостей товарів. Для визначення цього параметра використовують порівняльні показники скорочення природних збитків і товарних втрат. На збереження продукції на складах суттєво впливають технологічні процеси, матеріально-технічна база підприємства і якість пакування вантажів.

3. Економічність технологічного процесу на рівні складу. Для аналізу цього показника визначають витратомісткість переробки середнього обсягу вантажів. Оптимізація цей параметр піддається тільки за удосконалення всієї системи пересування товару, оскільки визначає ефективність процесу в певній ланці ланцюжка через кількість загальних витрат на переміщення матеріальних цінностей.

Основне завдання складу – це облік і пересування товарів. Однак практика логістики необхідна і поза роботою складу, вона забезпечує такі види послуг, як: 1) зміна тари для контейнерів і фур; 2) крос-докінг (процес приймання та відвантаження товарів і вантажів через склад безпосередньо, без розміщення у зоні довготривалого зберігання); 3) пряме перевантаження.

Можна констатувати, що склад є лише елементом системи вищого рівня – логістичного

ланцюга, який і формує основні та технічні вимоги до складської системи, встановлює цілі та критерії її оптимального функціонування [7].

У складській логістиці є три варіанти руху матеріальних цінностей: вхідний, внутрішній, вихідний. Іншими словами: розвантаження товару, що прийшов, і його перевірка – переміщення запасів по складу – навантаження продукції.

Основним принципом складської логістики є оптимальне використання території для зберігання. З урахуванням цього принципу виділяють такі складські операції, як приймання і розвантаження товарів, розміщення їх для зберігання, перегруповування партій всередині складу, формування і комплектація замовлень, відвантаження продукції; відбір того, що потрібно для певного клієнта, підготовка транспортних накладних тощо.

Наведений вище матеріал дає змогу побудувати орієнтовний план організації складської логістики на підприємстві (рис. 1).

Однак перед тим, як перейти до етапу організації складської логістики, потрібно визначити: варіант складування; середню одиницю вантажу; типи обладнання для складу; систему компонування продукції; способи обробки та зберігання інформації.

Вибір оптимальної техніки та обладнання безпосередньо залежить від характеристик одиниці вантажу і типу зберігання продукції.

Як показує практика, організувати складську логістику може кожне підприємство, однак більшість із них рано чи пізно стикаються з проблемою неефективності роботи.

Для таких підприємств пропонуємо розглянути ключові проблеми, що виникають, а також низку заходів, що дають змогу оптимізувати роботу складської логістики.

1. Проаналізуйте, чи відповідає категорія складу потребам підприємства. Наприклад, існують сховища категорії А, проте не всякий товар потребує використання саме цих приміщень. Склади такого типу потребують значних коштів на їх утримання. Однак надмірна економія на тому, якого рівня склад ви маєте, може привести до істотних втрат, таких як: зіпсований товар; у сховищах з поганою системою обліку вантажів і невдалою охороною часто відбуваються розкрадання товарів; помилки в процесі формування замовлень можуть привести до штрафів і конфліктів з клієнтами тощо.

2. Позбавтеся від непотрібного устаткування і матеріалів. Інновації у сфері складської логістики розвиваються швидко, тому майже кожна промислова компанія має на своєму балансі застарілу техніку, яка не використовується. Щоб звільнити простір і заощадити, краще позбутися цих машин.

3. Необхідно розпродати неліквідну продукцію. Затоварені, переповнені склади не тільки не приносять доходу, але і тягнуть із компанії кошти. Потрібно провести аналіз усіх товарів,

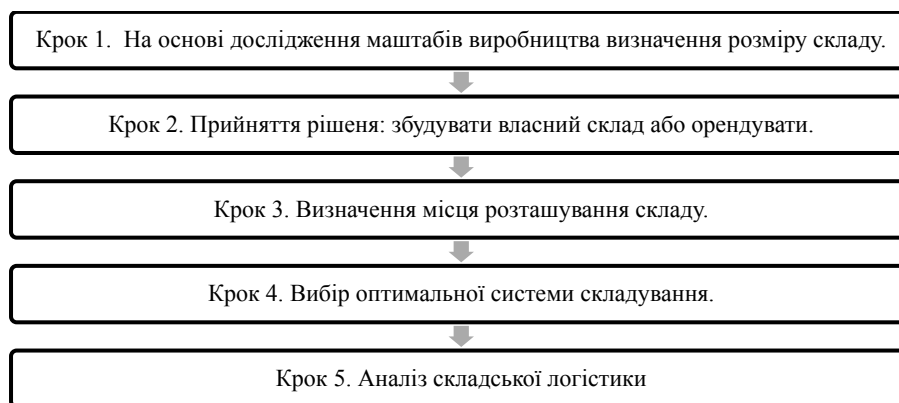

Рис. 1. План організації складської логістики

з'ясувати, які з них тривалий час перебувають на складі та втратили придатність, а також встановити причини, чому так сталося.

4. Побудуйте грамотну систему управління запасами. Основним завданням логістики в компанії є розроблення грамотного менеджменту запасів. Для розроблення оптимальної системи управління запасами необхідно:

- класифікувати продукцію на складах (використовують метод ABC / XYZ);
- розрахувати найкращий рівень і розмір запасів без надлишку та нестачі товарів;
- визначити політику менеджменту закупівель у кожному випадку;
- розробити способи планування і контролю над поповненням резервів.

5. Правильно розміщуйте запаси на складі. Щоби прискорити функціонування складу, збільшити використання його потужностей та оптимізувати збір замовлень, потрібно перерозподілити продукцію по ділянках для забезпечення згідно з її класифікацією. Грамотне зонування гарантує вдосконалення робочих процесів.

6. Підбийте підсумки оптимізації. Коли всі нововведення будуть запущені, а реформи на складі завершені, обов'язково інвентаризуйте весь процес і опишіть кожен етап у регламенті: Нормуйте час і способи приймання і відвантаження, кількість співробітників у кожній зоні тощо. Проведіть навчання для персоналу.

Отже, правильно організована складська логістика на підприємстві дає змогу автоматизувати та скоординувати процес доставки та відвантаження, переміщення товарів по складу, забезпечуючи при цьому зниження невиправданих затрат.

Висновки. Складська логістика – теоретична і практична частина системи організації руху товарів, що займається зберіганням і розміщенням матеріальних ресурсів на складах. Встановлено, що оптимізація складської логістики приводить до збільшення рентабельності компанії, при цьому скорочуючи собівартість кінцевого товару на ринку. Підприємство з грамотним складом відчутно економить на витратах і нарощує свій прибуток. Хороша система зберігання стає надійною ланкою у всьому ланцюгу логістики фірми.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бауэрсокс Доналд Дж, Клосс Девид Дж «Логистика: интегрированная цепь поставок» / Пер. с англ.– 2-е изд. М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2005. 640 с.
2. Крикавський, Є. Логістичне управління: Підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Є. Крикавський. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. 684 с
3. Гусак Л.В. Складське господарство: економічний зміст та облікове значення в сучасних умовах господарювання // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2010. № 3 (53) Ч. 1. С. 75–79.
4. Окландер М.А. Логістика: Підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / М.А. Окландер. К.: Центр учбової літератури, 2008. 346 с.
5. Куницька О.М., Мержівська Є.В. Управління запасами з використанням сучасних підходів логістики та маркетингу. 2009.
6. Логістика : конспект лекцій / [уклад. О.І. Шалева]. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. 112 с.
7. Костюк О.С., Гринів Н.Т., Крук М.В. Ефективне функціонування складської системи підприємства. 2010.